

Voorstel aan de gemeenteraad

VERGADERING RAAD

d.d. 23 FEB 2010

datum vergadering: 23 februari 2010	portefeuillehouder: Wethouder Buiting	agendanummer: 10 volgnummer: 7555
onderwerp: Voorstel tot het vaststellen van de kadernota sport en bewegen gemeente Bergen 2009-2012		

raadsvoorstel:

Bergen, 23 februari 2010

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor

De kadernota sport en bewegen Gemeente Bergen 2009-2011 vast te stellen en voor kennisgeving aannemen dat in de voorjaarsnota 2010 een voorstel tot toekenning van een projectbudget van € 200.000,-- voor 4 jaren volgt.

raadsbesluit:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 3 november 2009 besluit de gemeenteraad van Bergen in zijn openbare vergadering van 23 februari 2010.

De kadernota sport en bewegen Gemeente Bergen 2009-2012 vast te stellen

De griffier,

W.P.G.M. Scheepens

de voorzitter,

C.W.H.M. Klaverdijk

Toelichting

Samenvatting

Het afgelopen voorjaar is de kadernota Sport en bewegen 2009-2012 opgesteld. Deze nota is op interactieve wijze tot stand gekomen. Bijdragen van verenigingen en organisaties hebben geleid tot voorgestelde kaders.

Nadat door de gemeenteraad deze kaders zijn vastgesteld kan het voorgestelde beleid worden uitgewerkt. Aangezien in Gennep en Mook & Middelaar soortgelijke nota's opgesteld zijn/worden, biedt het kansen om te gaan samenwerken in de verdere uitwerking. Een en ander zal echter sterk afhankelijk zijn van de beschikbare middelen in de komende jaren.

Inleiding/beoogd effect

Sport en bewegen krijgt steeds meer aandacht. Niet alleen de sport zelf maar ook als middel om leefbaarheid te vergroten, een gezonde leefstijl te bereiken of overlast tegen te gaan.

Wij stellen een drietal doelstellingen in sport- en beweegbeleid voor de gemeente Bergen:

- zoveel mogelijk inwoners aan het sporten en bewegen krijgen en houden;
- de kwaliteit van sporten en bewegen verhogen;
- sporten en bewegen inzetten om maatschappelijke doelen te realiseren.

Door het invullen van een vijftal pijlers (sportstimulering, sportaanbod, sportvoorzieningen, sportnetwerk, subsidies en tarieven) geven wij inhoud aan deze doelstellingen en aan het sport- en beweegbeleid.

Overwegingen

Sportstimulering

Om sport en bewegen te stimuleren onder de inwoners van de gemeente Bergen kiezen we voor een settinggerichte werkwijze. Iedere setting kenmerkt zich door de aanwezigheid van een of meerdere doelgroepen. We onderscheiden vijf settings: het onderwijs, de buurt, zorg/gezondheid, het bedrijfsleven en vrije tijd. Door in en rondom deze settings activiteiten te organiseren en een sport- en beweeginfrastructuur op te zetten bevorderen wij onder andere maatschappelijke doelen, als sociale cohesie en leefbaarheid.

Sportaanbod

Om de kwaliteit van sporten en bewegen te verhogen pleiten we voor gericht, passend en breed sportaanbod. Om dit te realiseren zoeken wij aansluiting bij sportverenigingen en overige sport- en beweegaanbieders. Daarnaast nemen wij de verantwoordelijkheid om deze partners te ondersteunen en faciliteren zodat zij in staat zijn om ons te ondersteunen bij de uitvoering van het sport- en beweegbeleid.

Sportvoorzieningen

De aanwezigheid van voldoende en kwalitatief in goede staat verkerende sportvoorzieningen zijn een voorwaarde om te kunnen sporten en bewegen. Het gaat hierbij niet alleen om binnen- en buitensportvoorzieningen, maar ook om voorzieningen in de openbare ruimte. Wij nemen de verantwoordelijkheid om er voor te zorgen dat de sportvoorzieningen in Bergen volstaan. Daarnaast gaan wij toewerken naar een optimaal gebruik van de sportvoorzieningen in Bergen door multifunctioneel gebruik van voorzieningen te stimuleren.

Sportnetwerk

De uitvoering van het sport- en beweegbeleid is een verantwoordelijkheid die wij willen delen met andere partners uit de wereld van sport en bewegen. Vandaar dat wij investeren in samenwerking met partners zoals het onderwijs, de buurt, zorg/welzijn, het bedrijfsleven. Daarnaast willen wij door middel van actief overleg met onze dorpsraden ervoor zorgen dat het sport- en beweegbeleid een plek krijgt binnen de dorpskernen.

Subsidies en tarieven

Subsidies en tarieven vormen een sluitstuk op de voorgaande pijlers en dragen bij aan de realisatie van beleidsuitgangspunten. Door het hanteren van subsidie als sturings- en waarderingsinstrument geven wij richting aan de uitvoering van het sport- en beweegbeleid en ondersteunen wij diegenen die daadwerkelijk in de uitvoering actief zijn. Ook worden er marktconforme tarieven gehanteerd die vervolgens via een accommodatiesubsidie worden gecompenseerd.

Sport en bewegen heeft een sterk integraal karakter en ook dit sport- en beweegbeleid laat een duidelijke relatie zien met de programmaliijnen Interactief bestuur, Infrastructuur, Economie-Toerisme en Recreatie, Onderwijs en Jeugd, Cultuur en Sport, Sociaal- Maatschappelijk en Gezond, Volkshuisvesting- Ruimtelijke Ordening en Milieu.

Vereniging van de toekomst

Een vereniging van de toekomst is een vereniging of organisatie die verder kijkt dan een traditionele vereniging/organisatie. De wensen van hun leden/klanten vormen hierbij het uitgangspunt. Door allerlei veranderingen in de maatschappij wordt het voor bestaande verenigingen (in kleine gemeenschappen) steeds moeilijker om te overleven. De vereniging van de toekomst speelt in op de maatschappelijke ontwikkelingen en kan zo het bestaansrecht behouden. Huis voor de Sport ondersteunt de verenigingen hierbij. In onze gemeente loopt al een traject in Afferden (project Alverman). Omdat de plannen ook in andere kernen enthousiast ontvangen zijn, heeft Huis voor de Sport een offerte voor begeleiding van de verenigingen van de toekomst ingediend. Momenteel ontbreken de benodigde middelen. Dit project zal in de uitvoeringsnota meegenomen worden.

Procedure

Deze nota geeft de kaders van het sportbeleid voor de komende jaren aan. In Gennep is een soortgelijke nota vastgesteld en in Mook & Middelaar loopt de voorbereiding voor een nota. Dit biedt kansen om te gaan samenwerken in de uitvoering.

Door te verwachte bezuinigingen is het momenteel erg onzeker in hoeverre de voorgestelde kaders uitgewerkt en opgepakt kunnen worden. In de uitwerkingnota zal hiermee rekening gehouden worden. Uitwerkingen vinden plaats op basis van prioriteit en naar gelang er de komende tijd middelen beschikbaar komen. Particulier initiatief en subsidies van derden kunnen hier een bijdrage aan leveren.

Deze conceptnota zal tijdens een informatieavond voorgelegd worden aan de verenigingen, waarbij hetgeen hiervoor verwoord is uitdrukkelijk aan de orde zal komen.

Conclusie

De kaders van het sportbeleid voor de komende jaren worden hierbij vastgesteld. Het beleid is erop gericht zoveel mogelijk mensen aan het sporten en bewegen te krijgen en door middel van sport en bewegen maatschappelijke doelen te realiseren. Door middel van sportstimulering, sportaanbod, sportvoorzieningen, sportnetwerk, subsidies en tarieven) wordt inhoud gegeven aan deze doelstellingen. De beschikbaarheid van financiën zullen de komende jaren een beperking leggen op het uit te voeren beleid.

Communicatie

De conceptnota wordt ter informatie voorgelegd aan verenigingen en organisaties, zodat zij kunnen zien wat er met hun inbreng gedaan is. Deze avond vindt plaats met ondersteuning van Huis voor de Sport.

Juridische aspecten

N.v.t.

Financiën

De kosten voor de uitvoering worden uitgewerkt in de uitvoeringsnota. De exacte kosten zijn dus op dit moment niet te berekenen. Een eerste raming geeft aan dat voor de komende vier jaren minimaal een bedrag van € 50.000,-- per jaar nodig is, in de vorm van een projectbudget. In de voorjaarsnota zal hiertoe een voorstel gedaan worden.

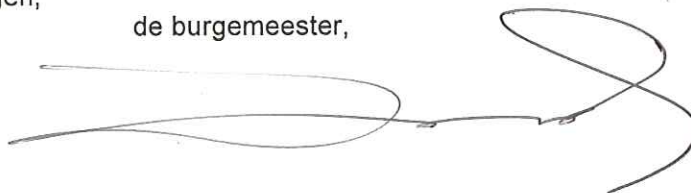
Voorstel

Wij stellen u voor:

De kadernota sport en bewegen Gemeente Bergen 2009-2012 vast te stellen en ter kennisgeving aannemen dat in de voorjaarsnota 2010 een voorstel tot toekenning van een projectbudget van € 200.000,-- voor 4 jaren volgt.

Burgemeester en wethouders van Bergen,
de secretaris,

de burgemeester,

Bijlage(n)

- Kadernota sport en bewegen Gemeente Bergen 2009-2012
- Bijlagen kadernota sport en bewegen Gemeente Bergen 2009-2012

**Kadernota sport en bewegen
Gemeente Bergen
2009-2012**

Samenvatting

Sport en bewegen draagt veel bij aan de maatschappij en daarom willen wij stimuleren dat zoveel mogelijk inwoners uit Bergen sporten en bewegen. Het formuleren en implementeren van sport- en beweegbeleid is de manier waarop wij dit willen doen.

Doelstellingen sport- en beweegbeleid

Wij stellen een drietal doelstellingen in sport- en beweegbeleid voor de gemeente Bergen:

- zoveel mogelijk inwoners aan het sporten en bewegen krijgen en houden;
- de kwaliteit van sporten en bewegen verhogen;
- sporten en bewegen inzetten om maatschappelijke doelen te realiseren.

Door het invullen van een vijftal pijlers (sportstimulering, sportaanbod, sportvoorzieningen, sportnetwerk, subsidies en tarieven) geven wij inhoud aan deze doelstellingen en aan het sport- en beweegbeleid.

Sportstimulering

Om sport en bewegen te stimuleren onder de inwoners van de gemeente Bergen kiezen we voor een settinggerichte werkwijze. Iedere setting kenmerkt zich door de aanwezigheid van een of meerdere doelgroepen. We onderscheiden vijf settings: het onderwijs, de buurt, zorg/gezondheid, het bedrijfsleven en vrije tijd. Door in en rondom deze settings activiteiten te organiseren en een sport- en beweeginfrastructuur op te zetten bevorderen wij onder andere maatschappelijke doelen, als sociale cohesie en leefbaarheid.

Sportaanbod

Om de kwaliteit van sporten en bewegen te verhogen pleiten we voor gericht, passend en breed sportaanbod. Om dit te realiseren zoeken wij aansluiting bij sportverenigingen en overige sport- en beweegaanbieders. Daarnaast nemen wij de verantwoordelijkheid om deze partners te ondersteunen en faciliteren zodat zij in staat zijn om ons te ondersteunen bij de uitvoering van het sport- en beweegbeleid.

Sportvoorzieningen

De aanwezigheid van voldoende en kwalitatief in goede staat verkerende sportvoorzieningen zijn een voorwaarde om te kunnen sport en bewegen. Het gaat hierbij niet alleen om binnen- en buitensportvoorzieningen, maar ook om voorzieningen in de openbare ruimte. Wij nemen de verantwoordelijkheid om er voor te zorgen dat de sportvoorzieningen in Bergen volstaan. Daarnaast gaan wij toewerken naar een optimaal gebruik van de sportvoorzieningen in Bergen door multifunctioneel gebruik van voorzieningen te stimuleren.

Sportnetwerk

De uitvoering van het sport- en beweegbeleid is een verantwoordelijkheid die wij willen delen met andere partners uit de wereld van sport en bewegen. Vandaar dat wij investeren in samenwerking met partners zoals het onderwijs, de buurt, zorg/welzijn, het bedrijfsleven. Daarnaast willen wij door middel van het actief klankborden van het beleid met onze dorpsraden ervoor zorgen dat het sport- en beweegbeleid een plek krijgt binnen de dorpskernen.

Subsidies en tarieven

Subsidies en tarieven vormen een sluitstuk op de voorgaande pijlers en dragen bij aan de realisatie van beleidsuitgangspunten. Door het hanteren van subsidie als sturings- en waarderinginstrument geven wij sturing aan de uitvoering van het sport- en beweegbeleid en ondersteunen wij diegenen die daadwerkelijk in de uitvoering actief zijn. Ook worden er transparante tarieven gehanteerd die vervolgens via een accommodatiesubsidie wordt opgenomen.

Sport en bewegen heeft een sterk integraal karakter en ook dit sport- en beweegbeleid laat een duidelijke relatie zien met de programmalijnen Interactief bestuur, Infrastructuur, Economie- Toerisme en Recreatie, Onderwijs en Jeugd, Cultuur en Sport, Sociaal- Maatschappelijk en Gezond, Volkshuisvesting- Ruimtelijke Ordening en Milieu.

Het sport- en beweegbeleid vormt de leidraad voor sport en bewegen in de gemeente Bergen. Vandaar dat wij evaluatie en monitoring van het beleid erg belangrijk vinden. Door het inzetten van meetinstrumenten proberen wij inzichtelijk te maken in hoeverre gestelde doelstellingen in het beleid daadwerkelijk zijn gerealiseerd. Daarnaast zal ook door middel van evaluatiemomenten worden getoetst of de realisatie van de gestelde ambities in de pas loopt.

Om daadwerkelijk werk te maken van sport en bewegen in Bergen is het van belang dat het sport- en beweegbeleid een plek krijgt binnen de gemeentelijke organisatie. Dit betekent dat er zowel op financieel als op personeel vlak voorwaarden moeten worden gecreëerd zodat gestelde visies en ambities werkelijkheid worden.

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Vooruitblik: Bergen anno 2015	6
1 Sport en bewegen in Bergen	9
1.1 Algemene visie	9
1.2 Doelstellingen	9
2 Sportstimulering	10
2.1 Inleiding.....	10
2.2 Sportstimulering anno 2009.....	10
2.3 Visie en ambities.....	10
2.4 Van nota naar uitvoering.....	14
3 Sportaanbod	17
3.1 Inleiding.....	17
3.2 Sportaanbod anno 2009	17
3.3 Visie en ambities.....	17
3.4 Van nota naar uitvoering.....	19
4 Sportvoorzieningen	20
4.1 Inleiding.....	20
4.2 Sportvoorzieningen anno 2009.....	20
4.3 Visie en ambities.....	20
4.4 Van nota naar uitvoering.....	22
5 Sportnetwerk	23
5.1 Inleiding.....	23
5.2 Sportnetwerk anno 2009.....	23
5.3 Visie en ambities.....	23
5.4 Van nota naar uitvoering.....	24
6 Subsidies en tarieven	25
6.1 Inleiding.....	25
6.2 Subsidies en tarieven anno 2009	25
6.3 Visie en ambities.....	25
6.4 Van nota naar uitvoering.....	27
7 Relatie tot programmalijnen	28
7.1 Inleiding.....	28
7.2 Relatie sport- en beweegbeleid	28
8 Evaluatie en monitoring	29
8.1 Inleiding.....	29
8.2 Meetinstrumenten	29
8.3 Inhoudelijke toetsing en bijstelling	29
9 Werkbudget en personele kader	30
9.1 Inleiding.....	30
9.2 Werkbudget	30
9.3 Personele kader.....	31

Voor de bijlagen die in deze kadernota worden vernoemd verwijzen wij naar de bijlagennota die naast de kadernota gelezen kan worden.

Voorwoord

Dat sporten gezond is behoeft geen verdere uitleg zou je denken. Toch blijkt dat het hard nodig is om sport en bewegen te stimuleren. En laten we eerlijk zijn Als je na een dag werken lekker op de bank zit is het soms moeilijk om je overeind te hijsen en op de fiets te springen, de wandelschoenen aan te trekken of een potje te gaan tennissen. En maar al te vaak blijkt dat als je eenmaal lekker aan het sporten bent het heerlijk is om te bewegen. De vermoeidheid van de dag valt van je af, je voelt nieuwe energie, en zeker zo belangrijk ... je ontmoet weer eens andere mensen en verruimt daarmee je blik. En als je dan thuis komt en weer op die bank valt is dat een heel ander gevoel. Je lichaam mag dan misschien wat protesteren; je voelt je mentaal een stuk beter!!

De gemeente wil op de eerste plaats sport en beweging stimuleren en de kwaliteit daarvan verhogen om iedereen de mogelijkheid te bieden te werken aan de eigen gezondheid. Daarnaast is het zo dat deelname aan sport en bewegen vaak in verenigingsverband wordt beoefend en bijdraagt aan de onderlinge sociale contacten. De leefbaarheid in de dorpen wordt in grote mate bepaald door de activiteiten die door de sportverenigingen worden georganiseerd. Maar ook voor mensen die wat moeilijker contact leggen met hun omgeving is sport een middel om uit een isolement te komen. Op een ongedwongen manier worden nieuwe contacten gelegd, ontstaan vriendschappen en worden mensen betrokken bij hun omgeving.

In deze kadernota sport en bewegen wordt ingegaan op de noodzaak van bewegen en wordt beleid geformuleerd dat het mogelijk moet maken om de gestelde doelen te bereiken. De gemeente wil zich sterk maken om samen met andere gemeenten in de regio, maar ook met maatschappelijke partners, zoals onderwijs, de buurt, de verenigingen en het bedrijfsleven, zoveel mogelijk mensen aan het bewegen te krijgen en te houden.

Bewegen en gezondheid een gedeelde verantwoordelijkheid!

B.J.M. Buiting
Wethouder

Vooruitblik: Bergen anno 2015

In de gemeente Bergen is de afgelopen jaren hard aan de weg getimmerd om de gemeente te profileren als een kwalitatief hoogwaardige, groene woongemeente met leefbare kernen. De gemeente heeft sterk ingezet op sport als verbindende factor. In 2009 is hiervoor een duidelijke koers bepaald. De mogelijke bedreigingen op het gebied van vergrijzing en ontgroening, leegloop bij verenigingen en leegstand van accommodaties zijn omgezet in kansen vanuit een integrale benadering. Hiervoor heeft de gemeente samenwerking gezocht met partners in onderwijs, welzijn, sport, cultuur en bedrijfsleven.

Onderwijs

De brede scholen in Bergen hebben zich ontwikkeld tot sportieve brede school. Hier worden sportieve en culturele arrangementen georganiseerd in samenwerking met o.a. de GGD, sportverenigingen, cultuurverenigingen, en de welzijnsinstelling. Zo vinden er allerlei activiteiten plaats op het gebied van gezonde voeding en sport- en cultuuroriëntatie zowel onder als na school. De vakleerkrachten en de combinatiefunctionaris vervullen hierin een belangrijke schakel en leggen de link tussen onderwijs en sportaanbieders. In het kader van maatschappelijke stages organiseren leerlingen van het middelbaar onderwijs sportactiviteiten voor de eigen doelgroep maar ook voor de buurt, voor de bewoners van de lokale zorgcentra en voor allochtonen.

Ouderen

Ook ouderen krijgen bijzondere aandacht in de gemeente Bergen. De vitale ouderen kunnen op een flexibele manier participeren aan sport- en beweegactiviteiten die door verschillende aanbieders zoals verenigingen en fitnesscentra zijn ontwikkeld. Voor meer kwetsbare ouderen wordt het aanbod op maat aangeboden aansluitend aan hun directe leefomgeving zoals bij Stichting Welzijn. Binnen de zogenaamde ketenaanpak werken ondermeer huisartsen en fysiotherapeuten samen en kunnen zij rechtstreeks doorverwijzen naar geschikte sport- en beweegactiviteiten.

Gehandicapten

Voor gehandicapten participeert Bergen in het regionale samenwerkingsverband "Iedereen kan Sporten". Hierbinnen is een regioconsulent actief die er de afgelopen jaren ondermeer voor heeft gezorgd dat meer dan tien sportverenigingen in Bergen nu ook toegankelijk zijn voor gehandicapten. De informatieverstrekking, het vervoer en de toegankelijkheid zijn gezamenlijk opgepakt binnen de regionale samenwerking. Ook het evenement Special Olympics, dat in 2010 heeft plaatsgevonden in Noord-Limburg, heeft eraan bijgedragen dat de gehandicaptensport een belangrijke plaats heeft in Bergen.

Sportvoorzieningen

In de kernen van Bergen hebben de voorzieningen een echte ontmoetingsfunctie gekregen. De bestaande sportcomplexen en schoolpleinen bruisen en zowel overdag alsook 's avonds worden hier allerlei activiteiten georganiseerd voor buurt, onderwijs en het bedrijfsleven. Ook in de openbare ruimte is geïnvesteerd. Via knooppunten worden wandel, fiets, -en ruiterroutes met elkaar verbonden en regelmatig worden clinics verzorgd om de mogelijkheden op het gebied van sportieve recreatie te promoten.

Openbare ruimte

Ook het recreatiepark Den Asseldonk is een sportief en recreatief knooppunt in de gemeente Bergen. Het is een plek waar jong en oud elkaar ontmoet om te zwemmen, skaten, tennissen of als uitvalsbasis voor prachtige wandel- en fietstochten. Je kunt er als individu/recreant terecht met de Asselpas waarbij je betaalt per activiteit of je kunt lid worden van de Asselclub waarmee je ook kunt meedoen aan groepsactiviteiten onder professionele begeleiding. Den Asseldonk werkt hierbij ook samen met de lokale sportverenigingen.

Bedrijfsleven

Samen met het bedrijfsleven heeft de gemeente de krachten gebundeld. Op de sportcomplexen vinden speciale beweegactiviteiten plaats voor werknemers op passende tijden zoals tijdens lunchtijd of direct aansluitend aan de werktijden. Deze activiteiten worden georganiseerd door sportverenigingen en andere sportaanbieders. Tegelijkertijd zet het bedrijfsleven zich ook in voor de

sport in Bergen. Zij bieden verschillende diensten aan waarmee sportverenigingen geholpen kunnen worden met dagelijkse zaken zoals financiële en juridische vraagstukken.

Resultaat

Om al deze ambities te kunnen realiseren heeft de gemeente Bergen de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in toekomstbestendige verenigingen. De verenigingen vormen nu een belangrijke partner voor de gemeente en de gemeente beloont actieve verenigingen voor hun maatschappelijke inzet. Het resultaat mag er zijn. Bergen is in 2012 uitgeroepen tot Nederlandse Sportgemeente. Het overgewicht van de Bergense bevolking is drastisch verminderd, het merendeel van de inwoners voldoet aan de landelijke Beweegnorm en veel inwoners verrichten vrijwilligerswerk. Bergen is een gemeente waar het prettig wonen, werken én bewegen is!

Inleiding

Sport en bewegen krijgt steeds meer aandacht. Werd het voorheen alleen als doel op zich gezien, wordt het tegenwoordig ook gezien als middel om meerdere doeleinden te bereiken. Verbetering van de leefbaarheid, vergroting van de participatie van burgers, het voorkomen van depressies en een sociaal isolement, het tegengaan van overlast van jongeren en het verminderen van gezondheidsachterstanden, dit is slechts een greep uit de verschillende positieve effecten die sport en bewegen met zich meebrengt. Sport en bewegen draagt veel bij aan de maatschappij en daarom willen wij dit stimuleren onder zoveel mogelijk inwoners.

Sport- en beweegbeleid

Deze nota vormt ons sport- en beweegbeleid waarmee wij inhoud geven aan de inzet van sport en bewegen als middel. Het inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen, zoals ontgroening, vergrijzing en individualisering, is hierbij een belangrijk uitgangspunt. Net zoals de verankering van o.a. gerichte interventies en het opstellen van subsidiebeleid en accommodatiebeleid.

Om sportstimuleringsbeleid daadwerkelijk uit te kunnen voeren is het van belang dat de wensen en behoeften van de inwoners en lokale partners worden meegenomen bij de invulling van het beleid. Om deze reden hebben wij voorafgaand aan het opstellen van het beleid een onderzoek uitgezet onder een representatief gedeelte van de inwoners van Bergen en naar alle sportverenigingen (de resultaten van deze onderzoeken zijn terug te vinden in bijlage IV en V van deze nota). Daarnaast hebben we door middel van interactie met alle dorpskernen van Bergen wensen en behoeften in kaart gebracht van (mogelijke) uitvoeringspartners van het beleid. Ook hebben we de sterke en zwakke punten en kansen en bedreigingen met betrekking tot sport en bewegen in Bergen vastgesteld. Deze gehele inventarisatie heeft als input gediend voor het sport- en beweegbeleid.

Aangezien er sprake is van een mogelijke herindeling van onze gemeente met de gemeenten Gennep en Mook en Middelaar in 2011 willen wij met ons sport- en beweegbeleid zoveel mogelijk aansluiten op het beleid van deze beide gemeenten. Toch willen wij als gemeente er voor zorgen dat bij het samengaan van beleid er ook sport- en beweegbeleid vanuit Bergen in te brengen is. Een sport- en beweegbeleid dat representatief is voor Bergen en dat door onze gemeenschap wordt ondersteund.

Leeswijzer

Het sport- en beweegbeleid draagt bij aan de visie en doelstellingen die wij willen realiseren. In hoofdstuk 1 worden deze verder uitgewerkt. Binnen het beleid vragen wij aandacht voor een vijftal sportpijlers; sportstimulering, sportaanbod, sportvoorzieningen, sportnetwerk en subsidies. Wij zijn van mening dat invulling van deze pijlers belangrijk zijn om sport en bewegen onder de inwoners van Bergen mogelijk te maken. In hoofdstuk 2 tot en met 6 zal invulling worden gegeven aan iedere afzonderlijke sportpijler door het vaststellen van de huidige situatie en het stellen van ambities. Daarna wordt er een vertaalslag gemaakt naar een concrete uitwerking. Om zichtbaar te maken dat het sport- en beweegbeleid een integraal karakter heeft, hebben wij in hoofdstuk 7 aangegeven met welke gemeentelijke programmalijnen er een relatie is. Ook hechten wij veel waarde aan monitoring en evaluatie van het beleid, in hoofdstuk 8 wordt beschreven op welke wijze dit gebeurt. Uitvoering van het sport- en beweegbeleid vraagt ook om de nodige financiële en personele inzet, deze worden in hoofdstuk 9 weergegeven.

In bijlage I van deze nota wordt een toelichting gedaan op de in de nota genoemde projecten en regelingen. Bijlage II geeft een beschrijving van de gemeentelijke rollen die in de uitvoeringsschema's worden aangeduid. In bijlage III is een overzicht opgenomen waarin het sport- en beweegbeleid van de huidige gemeenten Bergen, Gennep en Mook en Middelaar is vergeleken. De resultaten van het inwonersonderzoek zijn terug te vinden in bijlage IV waarna in bijlage V de resultaten van het verenigingsonderzoek worden weergegeven. Als deel van de inventarisatie wordt in bijlage VI een beeld geschetst over de huidige situatie van sport en bewegen in Bergen. Bijlage VII laat een SWOT analyse zien, waarin sterke- en zwakke punten, kansen en bedreigingen voor sport en bewegen in Bergen zijn beschreven. In bijlage VIII worden trends en ontwikkelingen beschreven die de wereld van sport en bewegen beïnvloeden. In de laatste bijlagen, bijlage IX en X, is een samenvatting van Provinciaal en Landelijk sport- en beweegbeleid uitgewerkt.

1 Sport en bewegen in Bergen

1.1 Algemene visie

Wij willen zoveel mogelijk inwoners aan het sporten en bewegen krijgen en houden. Door gericht doelgroepenbeleid te hanteren streven wij ernaar alle inwoners te bereiken. Om deze doelgroepen te bereiken maken wij gebruik van een settinggerichte werkwijze. Wij onderscheiden hierbij vijf settings: het onderwijs, de buurt, het bedrijfsleven, zorg/welzijn en vrije tijd. Door het opzetten van activiteiten en projecten laten wij onze inwoners op een laagdrempelige manier in aanraking komen met sport en bewegen.

Om sport en bewegen te stimuleren onder onze inwoners investeren wij in samenwerking met partners die nauw in contact staan met de verschillende doelgroepen en/of expertise hebben op het gebied van sport en bewegen. Daarnaast stimuleren wij ook de samenwerking tussen deze partners onderling. Wij nemen de verantwoordelijkheid om hen te ondersteunen en te faciliteren zodat zij in staat zijn om ons te ondersteunen bij de uitvoering van het sport- en beweegbeleid. Gezamenlijk nemen we verantwoordelijkheid om sport en bewegen mogelijk te maken voor de inwoners uit de gemeente Bergen.

Goede sport- en beweegvoorzieningen zijn een basisvoorwaarde voor de realisatie van een goed sport- beweegaanbod. Vandaar dat ook hier onze aandacht naar uit gaat. Kwaliteit en kwantiteit zijn hierbij sleutelwoorden, die we zowel bij binnen- en buitensportaccommodaties als bij voorzieningen in de openbare ruimte hanteren.

1.2 Doelstellingen

1. Wij willen zoveel mogelijk inwoners aan het sporten en bewegen krijgen en houden
 - Het aantal inwoners dat in 2012 voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen blijft minimaal gelijk (73,7%) of neemt toe tot 80%¹
2. Wij willen de kwaliteit van sporten en bewegen verhogen met een gericht, passend en breed sportaanbod, vitale verenigingen, adequate sportvoorzieningen en samenwerking met lokale en regionale partners.
3. Wij willen sporten en bewegen inzetten om maatschappelijke doelen te realiseren zoals gezondheid, leefbaarheid en burgerparticipatie.

Om deze doelstellingen te realiseren geven we in de hoofdstukken 2 tot en met 6 invulling aan vijf pijlers welke verbonden zijn aan sport en bewegen: sportstimulering, sportaanbod, sportvoorzieningen, sportnetwerk en subsidies en tarieven. Ook monitoring en evaluatie hebben een plek in deze nota. Gezamenlijk vormen deze hoofdstukken het sport- en beweegbeleid voor onze gemeente.

¹ De NNGB is een algemeen advies omtrent bewegen en gezondheid en schrijft 5 of meer dagen per matig intensieve activiteit voor. Voor jongeren geldt tenminste 60 minuten per dag en voor volwassenen 30 minuten per dag. Bij matige intensieve activiteit gaat het om alle lichaamsbeweging die tenminste even inspannend is als stevig doorlopen of fietsen.

2 Sportstimulering

2.1 Inleiding

Wij willen sporten en bewegen stimuleren onder onze inwoners. Dit doen wij door een settingerichte werkwijze waarbij het onderwijs, de buurt, zorg/gezondheid, het bedrijfsleven en vrije tijd de settings zijn waar wij onze inwoners bereiken.

2.2 Sportstimulering anno 2009

Sportstimulering is in onze gemeente vooral gericht op de doelgroepen ouderen en gehandicapten. Het accent ligt op sportstimulering van ouderen in de leeftijd van 55 tot 70 jaar. In oktober 2008 is er gestart met een GALM (Groninger Actief Leven Model) traject. Vanuit dit traject zijn verschillende beweeggroepen ontstaan. Naast GALM wordt er in onze gemeente uitvoering gegeven aan Meer Bewegen voor Ouderen (MBvO).

Voor verstandelijk gehandicapten zetten wij ons in door medewerking te verlenen aan het evenement Special Olympics 2010. Samen met nog 10 andere gemeenten in Noord-Limburg en partners als MEE Noord- en Midden Limburg en Dichterbij hebben wij ons ingeschreven voor deelname aan de Special Olympics in 2010². In de aanloop naar Special Olympics 2010 worden er in de deelnemende gemeenten 'side-events' gehouden. Deze sportactiviteiten zijn ook gericht op de doelgroep gehandicapten.

Voor lichamelijk gehandicapten is er tot op heden nog geen sportstimuleringsaanbod. Meestal worden er ad hoc beslissingen genomen met betrekking tot voorzieningen voor deze doelgroep (bijv. sportrolstoelen). Wel participeert Bergen in de Provinciale Vervoersregeling, dit is een vervoersregeling voor gehandicapte sporters. Verenigingen in Limburg kunnen hierdoor bovenlokale kilometers declareren die gemaakt zijn door hun leden met een handicap.

Voor de jeugd organiseren we in samenwerking met de basisscholen binnen Bergen het schoolzwemmen voor de leerlingen van de groepen 3 en 4. Gemiddeld nemen zo'n 370 leerlingen per jaar deel aan het schoolzwemmen. Daarnaast vinden er incidenteel nog sportkennismakingslessen plaats op basisscholen, die door sportverenigingen worden verzorgd. Verder is er tot op heden weinig aan sportstimulering van jongeren gedaan.

2.3 Visie en ambities

Om zoveel mogelijk inwoners van Bergen aan het sporten en bewegen te krijgen en te houden, kiezen we voor een settingerichte aanpak, waarbij iedere setting zich kenmerkt door de aanwezigheid van een of meerdere doelgroepen. We onderscheiden vijf settings: het onderwijs, de buurt, zorg/gezondheid, het bedrijfsleven en vrije tijd. Deze zullen hieronder worden uitgewerkt.

Het onderwijs

Door sport- en beweegactiviteiten rondom de vertrouwde omgeving van de school te organiseren, maken kinderen op een laagdrempelige manier kennis met de basis voor sport en bewegen. De brede school ontwikkeling en de Dorpsontwikkelingsplannen vinden wij hierbij belangrijk. Wij willen ons in het bijzonder richten op twee aandachtsgebieden:

² Voor meer informatie m.b.t. Special Olympics 2010 zie bijlage I.

- **Kwaliteitsimpuls bewegingsonderwijs**

Wij willen het niveau van het huidige bewegingsonderwijs verhogen, zodat kinderen meer bekend raken met de verschillende soorten sporten en de verschillende vormen van bewegen. Wij investeren in een structurele samenwerking tussen het onderwijs en de sport, onder andere door gebruik te maken van de Impulsregeling brede school, sport en cultuur (combinatiefuncties³). Voor laatstgenoemde regeling komt Bergen wellicht pas in 2011 in aanmerking, echter in regionaal verband (Noord-Limburg) liggen er kansen om samen te werken met gemeenten die al gebruik maken van de regeling of wel al in aanmerking komen. Zowel bij het tot stand brengen van structurele samenwerking als het gebruik maken van de genoemde impulsregeling is voor ons een rol weggelegd. Wij willen bij het realiseren van deze ambities een gedeelde financiële, regisserende en uitvoerende verantwoordelijkheid nemen samen met onze partners.

- **Maatschappelijke stages**

Om jongeren te leren iets voor een ander te doen en kennis te laten maken met de samenleving zijn de maatschappelijke stages⁴ ingevoerd. Wij willen de maatschappelijke stages verbinden aan de sport zodat jongeren kennis maken met vrijwilligerswerk en extra handjes kunnen vormen voor sportverenigingen. Het voorgezet onderwijs is hierbij een belangrijke partner. Wij beschikken in onze gemeente niet over een school voor voortgezet onderwijs, en zullen dus gaan samenwerken met scholen in onze omgeving (o.a. Gennep, Venray, Nijmegen). Met deze scholen maken wij afspraken over de inzet van leerlingen bij sport- en beweegactiviteiten via de maatschappelijke stages. Samen met het onderwijs nemen wij een faciliterende en regisserende verantwoordelijkheid.

De buurt

Leefbaarheid en sociale cohesie in elke dorpskern is een voorwaarde voor een prettig leefklimaat in onze gemeente. Sport en bewegen kan als middel worden ingezet om dit te behouden en te versterken. De buurt fungeert hierbij dan als belangrijke ontmoetingsplek voor de verschillende inwoners. Het organiseren van sportieve activiteiten in of rondom sportvoorzieningen in de kern of op schoolpleinen en trapveldjes is een voorbeeld van het inzetten van sport als middel. Diverse partijen uit de buurt kunnen een rol hebben binnen deze activiteiten (ouderverenigingen van basisscholen, buurtverenigingen, jongerenwerk, ouderverenigingen) en ook de combinatiefunctionaris kan hierbij een belangrijke rol vervullen. Wij zullen als gemeente hierbij een initiatiefnemende en faciliterende rol innemen.

Het speelruimteplan van onze gemeente heeft binnen deze setting ook een belangrijke waarde. Het realiseren van speelterreinen, speeltoestellen, een mobiele skatebaan en een funbox sluiten aan bij de visie om sport in te zetten als middel.

Zorg/gezondheid

Gezondheidsstimulering is een belangrijke legitimatie om te investeren in sport- en beweegbeleid. Vanuit de leefomgeving zorg/gezondheid besteden wij extra aandacht aan de kwetsbare doelgroepen: ouderen, gehandicapten en inwoners met een lage sociaaleconomische status (SES).

- **Ouderen**

Ook de vergrijzing in Bergen is een ontwikkeling die we in dit kader meenemen. Uit bevolkingsprognoses blijkt dat het aantal ouderen in Bergen nu al boven het landelijk gemiddelde ligt en de verwachting is dat in 2015 31,5% van de inwoners van Bergen 55 jaar en ouder is⁵. Binnen de doelgroep ouderen zijn er twee stromingen te onderscheiden: de actieven en de minder actieven. Met name de minder actieven willen wij stimuleren meer aan sport en bewegen te doen. Een passend sport- en beweegaanbod dat verantwoord bewegen mogelijk maakt is hierbij belangrijk. Zowel in verenigingsverband als in de openbare ruimte moet er de mogelijkheid zijn voor deze doelgroep om sportief actief te zijn. Wij gaan met name regisserend en financierend investeren om deze ambities te realiseren.

³ Voor meer informatie m.b.t. de impulsregeling brede scholen, sport en cultuur zie bijlage I.

⁴ Voor meer informatie over de maatschappelijke stages zie bijlage I.

⁵ Zie ook bijlage VI: 'Inzoomen op Bergen'.

- **Gehandicapten**

Voor mensen met een handicap is sporten en bewegen niet altijd vanzelfsprekend. Wij willen de drempels voor deze doelgroep verlagen en gerichte activiteiten inzetten. Aangezien de doelgroep gehandicapten in Bergen redelijk beperkt is zullen wij aansluiting zoeken bij de regionale infrastructuur gehandicaptensport 'Iedereen Kan Sporten Noord-Limburg'⁶. Deze infrastructuur maakt het mogelijk dat gehandicapten in de regio Noord-Limburg bij diverse sportverenigingen (met een speciaal G aanbod) kunnen sporten en bewegen.

- **Inwoners met een lage SES**

Vaak willen mensen wel meedoen met sport- en beweegactiviteiten maar hebben zij, vanwege financiële redenen, geen mogelijkheden. In Bergen bestaat er voor deze groep mensen, via het sociaal beleid 'de Participatieregeling'. Dit is een financiële regeling die het mogelijk maakt dat inwoners met een minimum inkomen toch aan sport- en beweegactiviteiten kunnen participeren. De ervaring leert echter dat het een hoge drempel is om een beroep te doen op deze regeling, waardoor sport en bewegen dus minder toegankelijk wordt. Om het voor jongeren toch mogelijk te maken om aan sport- en beweegactiviteiten deel te kunnen nemen, kunnen we aansluiten bij het Jeugd sportfonds. Dit is een fonds dat een financieel budget beschikbaar stelt voor jongeren uit minimeerzinnen. Het budget kan worden ingezet voor sportgerelateerde contributiegelden en kleding/materiaal. De aanvraag verloopt via intermediairs waardoor de drempel om van deze financiële steun gebruik te maken een stuk lager is. Daarnaast komt via deze werkwijze het financiële budget ook echt ten goede aan de sportbeoefening van een kind. Zowel landelijk als in de provincie Limburg zijn er al tal van gemeenten die zich hebben aangesloten bij het Jeugd sportfonds.

Ook in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) zijn er kansen vanuit sport en bewegen die een relatie hebben naar de leefomgeving zorg en gezondheid. Er is een groot aantal raakvlakken tussen sport en de WMO:

- Sport en bewegen bevordert een brede maatschappelijke participatie;
- Sport en bewegen bevordert een actieve levensstijl en verhoogt de zelfredzaamheid;
- Sport en bewegen draagt bij aan een integratie van gehandicapten.
- Sportverenigingen en sportaccommodaties kunnen dienen als vindplaats voor vroegsignalering en hierdoor bijdragen aan preventieve ondersteuning van jongeren en hun ouders.

Wij gaan de kansen op het gebied van sport en bewegen en de WMO samen met de Wmo-raad oppakken.

Het bedrijfsleven

Gezonde en fitte werknemers hebben een hogere productiviteit, hebben een lager ziekteverzuim en bezoeken minder vaak een huisarts. Voor werkgevers biedt het toegevoegde waarde om het thema sport en bewegen onderdeel te maken van de bedrijfsvoering. Wij geven als gemeente hierbij het goede voorbeeld door bedrijfsfitness aan te bieden aan het personeel. Daarnaast gaan wij ons netwerk gebruiken om sport en bewegen ook op de agenda te krijgen van bedrijven in onze gemeente en in de regio.

Bedrijven/ondernemingen in (de omgeving van) Bergen hebben ook specifieke kennis en kunde die wellicht ingezet kan worden ter ondersteuning van lokale verenigingen. Tevens zijn er kansen op het gebied van maatschappelijk ondernemen, waarbij bedrijven/ondernemingen investeren in de breedtesport. Wij zullen als gemeente een makelaarsfunctie hebben door het bedrijfsleven en de sportverenigingen aan elkaar te koppelen.

Vrije tijd

Vrijtijdsbesteding van mensen verandert en wordt beïnvloed door diverse trends en ontwikkelingen zoals individualisering, flexibilisering en commercialisering. Ook de wereld van sport en bewegen wordt beïnvloed door deze ontwikkeling. Het ongeorganiseerde sporten in de openbare ruimte neemt steeds meer toe. In Bergen zijn wandelen en fietsen de meest voorkomende vormen van sporten/bewegen⁷. Deze ontwikkeling vraagt om een veranderende rol van de (traditionele)sportaanbieders; het sport- en beweegaanbod zal immers moeten worden afgestemd op

⁶ Voor meer informatie over Iedereen Kan Sporten zie bijlage I.

⁷ Zie ook bijlage IV 'Resultaten Inwonersonderzoek'.

deze trends. Ook voor ons betekent deze ontwikkeling een verandering van rol. Wij zullen met name op het gebied van de openbare ruimte voorwaarden moeten scheppen om sport en bewegen in de vrije tijd mogelijk te maken en te stimuleren. Ook zullen wij kansen benutten en relaties leggen als het gaat om sport en bewegen in de vrije tijd. De watersportvoorzieningen in onze gemeente bieden bijvoorbeeld veel mogelijkheden voor het ontwikkelen van arrangementen.

Aanhakend op het toeristisch en recreatief beleid van onze gemeente liggen er binnen deze leefomgeving ook kansen op het gebied van natuur en landschap, dagrecreatieve voorzieningen, sport- en recreatievoorzieningen en de infrastructuur van de N271.

2.4 Van nota naar uitvoering

In onderstaande schema's worden de gestelde visie en ambities concreet uitgewerkt. In de uitvoeringsnota, welke na vaststelling van deze kadernota wordt opgesteld, zullen wij onderstaande actiepunten nog gedetailleerder uitwerken. Wij zien bij de uitvoering van het sport- en beweegbeleid een gedeelte eigen verantwoordelijkheid en een verantwoordelijkheid voor externe partners, zoals het onderwijs, de sportverenigingen, zorg en welzijn en het bedrijfsleven.

Het onderwijs

Ambitie	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer starten?	Onze rol
Het onderwijs is een belangrijke uitvoerder van het sport- en beweegbeleid en het onderwijs neemt haar verantwoordelijkheid om jongeren te stimuleren te sporten/bewegen.	Sport en bewegen op de agenda zetten bij structurele overlegsituaties van het onderwijs.	2009	Initiatiefnemer
Het bewegingsonderwijs is naar een hoger niveau getild.	Structurele samenwerking tussen het onderwijs en de sport stimuleren.	2009	Initiatiefnemer, financier
	De huidige regeling m.b.t. sport en onderwijs continueren.	2009	Regisseur, faciliterend
	Voorbereidingen treffen voor de inzet van de Impulsregeling brede scholen, sport en cultuur (in samenwerking met Gennep en Mook en Middelaar).	2010	Uitvoerder
	Regionale kansen voor het gebruik maken van de Impulsregeling brede scholen, sport en cultuur bekijken en waar mogelijk benutten.	2010	Regisseur, (mede)financier
	Inzetten van de Impulsregeling brede scholen, sport en cultuur.	2011	Uitvoerder, financier
De maatschappelijke stages zijn verbonden aan de sport; meer jongeren zijn actief bij een sportvereniging en sportverenigingen worden extra ondersteund door de jongeren.	De kansen van maatschappelijke stages in de sport belichten.	2009	Regisseur, faciliterend
De jeugd is op de hoogte van het sport- en beweegaanbod in Bergen.	Informatie verstrekken over sport- en beweegactiviteiten voor de jeugd.	2011	Regisseur, financier

De buurt

Ambitie	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer starten?	Onze rol
De leefbaarheid en sociale cohesie in de dorpskernen/buurt is toegenomen.	Sport en bewegen heeft een plaats binnen de speelvoorzieningen in onze gemeente.	2009	Uitvoerder
	Sport en bewegen inzetten als middel om de leefbaarheid en sociale cohesie te bevorderen.	2009 / 2010	Initiatiefnemer, faciliterend
Inwoners van dorpskernen/buurt stimuleren meer te sporten en/of bewegen.	Informatie verstrekken m.b.t. sport- en beweegactiviteiten en evenementen.	2009	Uitvoerder
	Organiseren van activiteiten waar sport en bewegen centraal staan.	2010	Uitvoerder, (mede)financier
	Aansluiten bij Landelijke en Provinciale sport- en beweeginitiatieven (bijv. Nationale Sportweek).	2010	Initiatiefnemer, faciliterend, (mede)financier

Zorg/gezondheid

Ambitie	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer starten?	Onze rol
Een toename van het aantal ouders aan sport- en beweegactiviteiten.	Het huidige aanbod voor ouders continueren en waar mogelijk uitbreiden.	2009 / 2010	Initiatiefnemer, regisseur, financier
Een passend sport- en beweegaanbod voor ouders.	Sportverenigingen ondersteunen en faciliteren hun sportaanbod af te stemmen op de doelgroep ouders.	2010	Regisseur, faciliterend, financier
	De openbare ruimte inzetten om sport en bewegen onder ouders te stimuleren.	2010	Uitvoerder, financier
Laagdrempelige sport- en beweegactiviteiten voor gehandicapten.	Infrastructuur voor gehandicapten t.a.v. sport en bewegen voor gehandicapten verbeteren.	2009 / 2010	Uitvoerder, financier
	Voorwaarden scheppen om sport en bewegen voor gehandicapten toegankelijker te maken.	2010	Uitvoerder
Jongeren uit minima gezinnen ontvangen financiële ondersteuning om deel te kunnen nemen aan sport- en beweegactiviteiten.	Voorwaarden scheppen om sport en bewegen voor jongeren uit minima gezinnen mogelijk te maken.	2009	Uitvoerder, financier

Het bedrijfsleven

Ambitie	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer starten?	Onze rol
De gemeente is een voorbeeld als het gaat om sport en bewegen binnen het bedrijfsleven.	Mogelijkheden voor werknemers om te sporten- en bewegen continueren.	2009	Uitvoerder, financier
Er is een goede samenwerking tussen het bedrijfsleven en de sportverenigingen, beide ondersteunen elkaar.	Sport en bewegen terug laten komen in gemeentelijke activiteiten. Samenwerking tussen het bedrijfsleven stimuleren en de sportverenigingen stimuleren.	2010 2009 / 2010	Uitvoerder, financier Initiatiefnemer, regisseur, faciliterend

Vrije tijd

Ambitie	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer starten?	Onze rol
Er is voldoende mogelijkheid om te sporten/bewegen in de openbare ruimte.	Openbare voorzieningen onderhouden en de toegankelijkheid bevorderen.	2009	Uitvoerder, financier
	Sport en bewegen een plaats geven binnen recreatie en toerisme in onze gemeente.	2009	Uitvoerder

3 Sportaanbod

3.1 Inleiding

Sportstimulering is niet mogelijk zonder beschikbaar sportaanbod bij sportverenigingen, commerciële aanbieders en in ongeorganiseerd verband. Een actuele ontwikkeling die het sportaanbod beïnvloedt is de verschuiving van traditionele sporten naar nieuwe en individuele sporten. Dit vraagt om een herbezinning van de positie van de verschillende sportaanbieders en de gemeentelijke rol hierin.

3.2 Sportaanbod anno 2009

In Bergen is er sprake van een diversiteit aan verenigingsaanbod. In het ledenbestand van de verenigingen bevinden zich relatief veel mensen uit de leeftijdscategorie 19 tot 55 jaar. De voornaamste inkomstenbronnen voor verenigingen zijn de contributie van leden, sponsoring en subsidies. De voornaamste uitgavenposten zijn de huur van de accommodatie, de bondsbijdrage en kosten van het kader. Een meerderheid van de verenigingen houdt zich bezig met het begeleiden en ondersteunen van vrijwilligers. Het vinden van vrijwilligers welke beschikken over voldoende kundigheid en kennis blijkt vaak een probleem te zijn voor verenigingen. Ditzelfde geldt ook voor trainers en bestuurders. Kortom, het vinden van kader in de breedste zin van het woord is voor veel verenigingen een knelpunt.

Naast het sportaanbod van sportverenigingen zijn er in Bergen ook andere mogelijkheden om te sporten en/of te bewegen. Dit kan bij verschillende commerciële aanbieders, maar ook in ongeorganiseerd verband.

3.3 Visie en ambities

Inwoners van Bergen worden in staat gesteld om te kunnen sporten en bewegen vanuit hun eigen interesse, in een bereikbare en geschikte omgeving en tegen een betaalbare prijs. Een passend sportaanbod is dan ook noodzakelijk. De sportverenigingen en de vele vrijwilligers nemen daarbij in Bergen een erg belangrijke rol in, maar ook voor de anders georganiseerde sport is hierin een rol weggelegd. Vanuit dit oogpunt vinden wij dat een aantal punten hierbij van essentieel belang zijn hierbij.

Gerichte verenigingsondersteuning

Sportverenigingen hebben steeds meer moeite met diverse vraagstukken. Dit komt onder andere door de toenemende wet- en regelgeving en de toenemende kwaliteitseisen vanuit sportbonden en kritische sportconsumenten. Daarnaast is ook in Bergen de vrijwilligersproblematiek bij sportverenigingen steeds meer zichtbaar. Met name het werven en waarderen van vrijwilligers verdienen aandacht binnen sportverenigingen. Maar ook het opleiden en up to date houden van vrijwilligers is belangrijk, zodat zij kennis hebben van de laatste ontwikkelingen binnen hun sporttak. Sportverenigingen uit Bergen hebben behoefte aan ondersteuning. Wij zullen deze ondersteuning aanbieden en de mogelijkheden om dit te realiseren bekijken binnen ons netwerk.

Vereniging van de Toekomst: vitale verenigingen

Zoals al eerder beschreven heeft de wereld van sport en bewegen te maken met aan een aantal ontwikkelingen. Dit vraagt om sportverenigingen die deze ontwikkelingen onderkennen en hierop inspelen. Traditionele sportverenigingen zullen hun rol moeten overwegen waarbij kwaliteit het uitgangspunt vormt. Bereidheid tot verandering, maatschappelijk georiënteerd en een kwalitatief hoogwaardig organisatie zijn voorbeelden van een nieuwe werkwijze. De vitale vereniging is niet alleen intern gericht, maar ook extern en staat open voor multifunctionele inzet van sportvoorzieningen (zie ook paragraaf 4.3). Vitale sportverenigingen zijn een belangrijke uitvoeringspartner van ons sport- en beweegbeleid. De realiteit is dat niet iedere sportvereniging in Bergen de potentie heeft om uit te groeien naar een vitale sportvereniging. Wij gaan sportverenigingen begeleiden in het proces om te groeien naar een vitale sportvereniging. In iedere dorpskern gaan wij verenigingen, maar ook organisaties, de kans bieden aan te sluiten bij een traject 'Vereniging van de Toekomst'. Onder een

Vereniging van de Toekomst verstaan wij verenigingen of organisaties die verder kijken dan de traditionele verenigingen/organisaties. Een vereniging of organisatie die geen reactieve houding heeft ten opzichte van maatschappelijke ontwikkelingen (bijv. individualisering, commercialisering, vergrijzing) maar hier juist proactief op inspeelt. De leden/klanten en potentiële leden/klanten vormen het uitgangspunt: wat zijn hun wensen en hoe kunnen we daar aan voldoen? In de dorpskern Afferden zijn wij in 2008 gestart met een traject Vereniging van de Toekomst, ook wel bekend als de Alverman. Dit traject zal als voorbeeld dienen voor de overige dorpskernen.

Waardering en werving vrijwilligers

De vrijwilligersproblematiek speelt ook in Bergen een rol. Het is daarom van belang dat nieuwe vrijwilligers worden geënthousiasmeerd. Dit kan door in regionaal verband afspraken te maken met het voortgezet onderwijs over de inzet van maatschappelijke stages. Op deze manier wordt vrijwilligerswerk door jongeren gestimuleerd. Daarnaast zal er ook binnen de Vereniging van de Toekomsttrajecten aandacht uitgaan naar vrijwilligers (waardering, werving, scholing e.d.). Ook is er in dit kader een rol weggelegd voor de combinatiefuncties⁸, waar Bergen in 2011 mogelijk voor in aanmerking komt. Een combinatiefunctionaris kan bijvoorbeeld trainingen geven binnen een sportvereniging en daarnaast gymlessen verzorgen in het onderwijs.

Andere sportaanbieders

Het sportaanbod wordt niet alleen maar vormgegeven door de traditionele sportverenigingen maar ook door de ongeorganiseerde en anders georganiseerde sport. In de toekomst zal de grens tussen de traditionele sportverenigingen en de ongeorganiseerde en anders georganiseerde sport vervagen. Er ontstaan nieuwe samenwerkingsverbanden en aanbodsvormen. In het kader van sportstimulering is het belangrijk samen te werken met andere sportaanbieders zoals ouderenbonden en commerciële sportaanbieders. Daarnaast kunnen er dwarsverbanden worden gelegd tussen diverse aanbieders zodat vernieuwende sportarrangementen ontstaan. Wij vinden het belangrijk dat samenwerking tussen sportaanbieders aanwezig is en zullen dit waar mogelijk stimuleren en aanmoedigen.

⁸ Voor meer informatie over de combinatiefuncties zie bijlage I.

3.4 Van nota naar uitvoering

In onderstaande schema's worden de gestelde visie en ambities concreet uitgewerkt. In de uitvoeringsnota, welke na vaststelling van deze kadernota wordt opgesteld, zullen wij onderstaande actiepunten nog gedetailleerder uitwerken. Wij zien bij de uitvoering van het sport- en beweegbeleid een gedeelte eigen verantwoordelijkheid en een verantwoordelijkheid voor externe partners, zoals het onderwijs, de sportverenigingen, zorg en welzijn en het bedrijfsleven.

Ambitie	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer starten?	Onze rol
Sportverenigingen en overige vrijwilligersorganisaties zijn belangrijke uitvoerders van het sport- en beweegbeleid en worden op een juiste wijze ondersteund.	Voorwaarden scheppen om sportverenigingen en overige vrijwilligersorganisaties te ondersteunen.	2009	Regisseur, financier
Er zijn vitale sportverenigingen die klaar zijn voor de toekomst.	Sportverenigingen begeleiden in de ontwikkeling naar hun toekomstige rol.	2009 / 2010	Regisseur, faciliterend
De vrijwilligersproblematiek is afgenomen en vrijwilligerswerk wordt gewaardeerd.	Inzetten op maatschappelijke stages in de sport. Een structureel waarderingsmoment voor vrijwilligers opzetten. Inventariseren van de mogelijkheden van de inzet van combinatiefuncties ten behoeve van de sportverenigingen.	2009 2010 2010	Uitvoerder Uitvoerder, financier Uitvoerder
Er is volop samenwerking tussen traditionele sportverenigingen en anders georganiseerde sportaanbieders, wat resulteert in een goed sport- en beweegaanbod.	Samenwerking tussen sportverenigingen en andere sportaanbieders stimuleren.	2010	Initiatiefnemer

4 Sportvoorzieningen

4.1 Inleiding

Sportvoorzieningen zijn bepalend voor de mate waarin inwoners van Bergen sporten en bewegen. De gemeente vervult hierbij een facilitaire rol door zorg te dragen voor voldoende binnen- en buitensportaccommodaties. Door de toenemende populariteit van sportieve recreatie is ook de openbare ruimte een belangrijke sportvoorziening. De gemeente zal echter steeds meer moeten zoeken naar een balans tussen kwaliteit, kwantiteit en betaalbaarheid van sportvoorzieningen en ten aanzien hiervan keuzes moeten maken.

4.2 Sportvoorzieningen anno 2009

Bergen beschikt over verschillende binnen- en buitensportvoorzieningen. In vijf van de zeven dorpskern (zeven op grond van de Dorpsontwikkelingsplannen) is een sportpark aanwezig. Verder liggen er in Bergen verschillende sport/gymnastiekzalen en een recreatiecentrum (met zwembad).

Sinds 1997 zijn alle sportparken in onze gemeente geprivatiseerd. Vanaf dat jaar zijn de sportparken in eigen beheer gegeven bij de verschillende verenigingen, waarbij de gemeente eigenaar bleef. Bij de privatisering is voor ieder clubgebouw een onderhoudsrapport opgesteld. Op basis van deze rapporten worden de vergoedingen berekend voor de werkzaamheden waar de gemeente verantwoordelijk voor is. Deze werkzaamheden worden door de verenigingen zelf uitgevoerd.

Bergen heeft meerdere openbare voorzieningen die vrij toegankelijk zijn voor iedereen om sport- en beweegactiviteiten uit te oefenen. Zo is er het Leukermeer, waar men kan zwemmen, surfen, vissen en andere vormen van watersport kan beoefenen. Daarnaast zijn er meerdere outdoor sport- en recreatievoorzieningen in de vorm van wandel-, fiets- (mountainbike) en ruitersporen. In Bergen zijn er jeu de boules banen aangelegd in de diverse dorpskernen. Verspreid over de gehele gemeente liggen nu 12 jeu de boules banen. Er zijn in de hele regio Maasduinen enkele indoor voorzieningen (bijv. manege de Seurenheide en Bergamo).

4.3 Visie en ambities

Sportvoorzieningen zijn geen doel op zich, maar één van de voorwaarden om een breed sport- en beweegaanbod te kunnen realiseren. Op het gebied van sportvoorzieningen vinden wij een aantal aspecten van belang, onderstaand zullen deze worden uitgewerkt.

Multifunctionele voorzieningen

De maatschappelijke waarde van de aanwezige voorzieningen moet worden verhoogd door meer multifunctioneel gebruik. De voorzieningen in de kernen moeten een ontmoetingsplek zijn voor alle inwoners en worden gebruikt door o.a.(sport)verenigingen, het onderwijs en de buurt. Het gebruik van bijvoorbeeld schoolpleinen, binnen- en buitenaccommodaties en gemeenschapshuizen moet worden geoptimaliseerd. Het organiseren van (sportieve) activiteiten, voor welke doelgroep dan ook, draagt hier aan bij. Het multifunctioneel inzetten van voorzieningen betekent dat met name sportverenigingen doordrongen moeten worden van het feit dat zij geen alleenrecht hebben op een accommodatie/voorziening. Wel stellen we hierbij voorop dat onderwijsgebruik van voorzieningen altijd prioriteit heeft. Wij zien bij het invullen van deze ambitie een gedeelde verantwoordelijkheid voor betrokken partijen en onszelf.

Wij streven met bovenstaande visie niet alleen naar multifunctionele samenwerking tussen partners, maar ook naar multidisciplinaire samenwerking. In dat laatste geval spreken wij van een 'sportieve onderneming'. Voor het komen tot een sportieve onderneming hebben wij vitale verenigingen nodig als uitvoeringspartner (zie ook paragraaf 3.3).

Mogelijkheden in de openbare ruimte

Sporten zoals wandelen, tourfietsen/wielrennen/mountainbiken en nordic walking/trimmen/hardlopen, ook wel individuele sporten genoemd, worden ook in Bergen steeds meer beoefend. Daarnaast is er vanuit landelijke ontwikkelingen ook een toenemende belangstelling voor sportieve recreatie in de openbare ruimte. Omdat wij met ons beleid ook sport en bewegen in de openbare ruimte belangrijk vinden, bekijken we de mogelijkheid van sport en bewegen in de openbare ruimte in Bergen en de onderhoudstoestand van deze voorzieningen. Uit het gehouden inwonersonderzoek⁹ blijkt dat er een aantal verbeterpunten zijn. Allereerst willen wij investeren in het onderhoud van onder andere wandel- en fietspaden, speelplekken en trapveldjes. Hierbij nemen wij ook de toegankelijkheid en veiligheid van deze voorzieningen mee. Verder willen wij investeren in de informatievoorziening met betrekking tot openbare (sport)voorzieningen. Informatie over de recreatiemogelijkheden in en rondom Bergen zal duidelijk en toegankelijk moeten zijn voor de inwoners. Ook houden wij bij de aanleg van nieuwe woonwijken rekening met de mogelijkheden voor sportieve recreatie. Hierbij hoort ook de aanleg van groene zones voor het stimuleren van "avontuurlijk spelen". Dit betekent dat er een goede afstemming moet zijn met andere beleidsterreinen zoals ruimtelijke ontwikkeling en ruimtebeheer. Om het gebruik van de openbare ruimte te intensiveren willen wij sportaanbieders faciliteren om kennismakingsprogramma's op te zetten. Denk aan een skateclinic of instructie nordic walking.

Kwantiteit en kwaliteit sportvoorzieningen

Vanuit verschillende ontwikkelingen (o.a. de mogelijke herindeling, financiële- en maatschappelijke ontwikkelingen) is het noodzakelijk om de kwantiteit en kwaliteit van sportvoorzieningen te monitoren. Demografische ontwikkelingen en veranderende wensen en behoeften vragen erom dat er continue gekeken moet worden of het aanbod in kwantitatieve en kwalitatieve zin nog voldoet. Wij zullen voor iedere sportvoorziening afzonderlijk bekijken of de huidige voorziening in stand kan worden gehouden en er reserveringen voor onderhoud/vervanging moeten worden opgenomen, of dat het realiseren van een nieuwe voorziening wenselijk is. Daarnaast besteden wij aandacht aan vraagstukken zoals de toegankelijkheid van accommodaties en de realisatie van meer openbare sportvoorzieningen. Het is in dit verband verder belangrijk dat we inzicht hebben in bezettingsgraden, financiële gegevens en gegevens over de onderhoudstoestand. Ook zorgen wij dat onze accommodaties voldoen aan criteria op het gebied van ondermeer alcoholgebruik en rookbeleid. Het thema veiligheid is in dit kader ook van belang (defibrillatoren, sociale veiligheid in en rondom de voorziening).

⁹ Zie ook bijlage IV 'Resultaten Inwonersonderzoek'.

4.4 Van nota naar uitvoering

In onderstaande schema's worden de gestelde visie en ambities concreet uitgewerkt. In de uitvoeringsnota, welke na vaststelling van deze kadernota wordt opgesteld, zullen wij onderstaande actiepunten nog gedetailleerder uitwerken. Wij zien bij de uitvoering van het sport- en beweegbeleid een gedeelte eigen verantwoordelijkheid en een verantwoordelijkheid voor externe partners, zoals het onderwijs, de sportverenigingen, zorg en welzijn en het bedrijfsleven.

Ambitie	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer starten?	Onze rol
De maatschappelijke waarde van (sport)voorzieningen is aanzienlijk verhoogd als gevolg van multifunctionele en multidisciplinaire samenwerking.	Multifunctioneel gebruik van accommodaties stimuleren.	2009 / 2010	Initiatiefnemer, regisseur, faciliterend, financier
De onderhoudstoestand van (sport)voorzieningen en voorzieningen in de openbare ruimte is optimaal.	Openbare voorzieningen onderhouden en de toegankelijkheid bevorderen.	2009	Uitvoerder, financier
De bekendheid over de aanwezigheid van (sport)voorzieningen en voorzieningen in de openbare ruimte is optimaal.	Informatie verstrekken over de aanwezigheid van sport- en beweegvoorzieningen in onze gemeente.	2009 / 2010	Uitvoerder, (mede)financier
Er is inzicht in basis- en kernoverstijgende sportvoorzieningen en de manier waarop er wordt omgegaan met onderhouds-, renovatie-, sloop- en nieuwbouwwraagstukken.	Inzicht verkrijgen in bezettingsgraden en financiële stromingen m.b.t. sportvoorzieningen	2011	Uitvoerder
	Onderscheid maken in basis- en kernoverstijgende sportvoorzieningen in onze gemeente.	2011	Uitvoerder
	Kaders stellen m.b.t. onderhouds-, renovatie-, sloop- en nieuwbouwwraagstukken van sportvoorzieningen.	2011	Uitvoerder
Sportvoorzieningen voldoen aan gestelde wettelijke eisen (o.a. rookbeleid, veiligheid) en de toegankelijkheid is optimaal.	Inzicht verkrijgen in de onderhoudstoestand van sportvoorzieningen.	2009	Uitvoerder, financier
	Onderhouden van voorzieningen en de toegankelijkheid bevorderen.	2009	Uitvoerder, financier

5 Sportnetwerk

5.1 Inleiding

Sport en bewegen krijgt een steeds prominentere rol in de samenleving. Een goed functionerend sportnetwerk is hierbij van groot belang. Het sportnetwerk wordt vormgegeven door de verschillende partners in het sport- en beweegveld. Het gaat hierbij om interne alsook externe partners. De traditionele sportverenigingen maken deel uit van het sportnetwerk. Daarnaast zijn ook andere partners actief op het gebied van buurt, onderwijs, zorg en gezondheid, bedrijfsleven en vrije tijd, maar ook de commerciële sportaanbieders. Door een goede samenwerking tussen de partners in het netwerk van sport en bewegen kan worden gewerkt aan continuïteit en professionaliteit.

5.2 Sportnetwerk anno 2009

Wij hebben tot op heden ieder jaar contact met de sportverenigingen die een geprivatiseerde accommodatie onderhouden. Daarnaast is er regelmatig overleg met verenigingen, dit heeft echter geen structureel karakter.

5.3 Visie en ambities

Wij willen investeren in een netwerk waarin partners van het sportbeleid zijn vertegenwoordigd. Wij vinden het namelijk belangrijk om samen met partners invulling en uitvoering te geven aan het beleid en om samenwerking en samenhang te stimuleren. Daarnaast willen wij ook in regionaal verband investeren in ons netwerk omdat wij het belang inzien van regionale samenwerking. Ook gaan wij als initiator van sporten en bewegen in Bergen investeren in informatievoorziening voor de inwoners van Bergen. Concreet betekenen deze uitgangspunten dat wij gaan investeren in onderstaande punten.

Sport en Bewegen op de agenda van de dorpsraden

Wij gaan faciliteren dat sport en bewegen op de agenda komt van de dorpsraden van Bergen, door het opzetten van een '*Sport en bewegen overleg*'. In een structureel gezamenlijk overleg zullen we diverse onderwerpen op het gebied van sport en bewegen bespreekbaar maken. Dorpsraadleden kunnen specifiek belast worden met sport en bewegen en contacten met de lokale sportverenigingen onderhouden. Daarnaast is het ook mogelijk dat er een afvaardiging vanuit de sportverenigingen plaatsneemt bij het overleg.

Regionaal denken en samenwerken

Wij vinden het investeren in een regionaal netwerk van belang aangezien we op deze manier kennis kunnen delen met andere gemeenten, kunnen samenwerken op specifieke onderwerpen (bijv. gehandicaptensport, combinatiefuncties, subsidieverstrekking) en andere gemeenten kunnen helpen met vraagstukken omtrent sport en bewegen. Aansluiting bij het samenwerkingsverband 'Iedereen Kan Sporten Noord-Limburg'¹⁰ ligt dan ook voor de hand. Daarnaast staan wij ook open voor gedachtewisseling in het kader van het Regioplan Noord-Limburg¹¹. Niet alleen op groot regionaal niveau zullen wij investeren in ons netwerk, ook op kleiner regionaal niveau vinden wij dit belangrijk. Met regiogemeenten zullen we meer afstemming zoeken wat betreft de uitvoering van het sport- en beweegbeleid en mogelijke samenwerkingsverbanden.

Informatieverstrekking

Omdat wij sport en bewegen toegankelijk willen maken voor onze inwoners gaan wij meer communiceren over sport en bewegen in Bergen. Dit gaan wij door middel van free publicity.

¹⁰ Voor meer informatie over Iedereen Kan Sporten zie bijlage I.

¹¹ Voor meer informatie over het Regioplan Noord-Limburg zie bijlage I.

5.4 Van nota naar uitvoering

In onderstaande schema's worden de gestelde visie en ambities concreet uitgewerkt. In de uitvoeringsnota, welke na vaststelling van deze kadernota wordt In onderstaande schema's worden de gestelde visie en ambities concreet uitgewerkt. In de uitvoeringsnota, welke na vaststelling van deze kadernota wordt opgesteld, zullen wij onderstaande actiepunten nog gedetailleerder uitwerken. Wij zien bij de uitvoering van het sport- en beweegbeleid een gedeelte eigen verantwoordelijkheid en een verantwoordelijkheid voor externe partners, zoals het onderwijs, de sportverenigingen, zorg en welzijn en het bedrijfsleven.

Ambitie	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer starten?	Onze rol
Sport en bewegen heeft een plaats gekregen binnen de dorpsraden, zij vormen een klankbordgroep voor het sport- en beweegbeleid.	Er is een overlegstructuur tussen de gemeente en de dorpsraden met een structureel karakter.	2009	Initiatiefnemer, faciliterend
De gemeente Bergen, Gennep en Mook en Middelaar hebben goede afstemming over te volgen sport- en beweegbeleid voor de toekomstige herindeling.	Een richting bepalen voor sport en bewegen in de mogelijk nieuwe gemeente.	2009	Uitvoerder
Onze gemeente is een volwaardige partner binnen het sportnetwerk van gemeenten in Noord-Limburg.	Deelnemen aan regionale provinciale initiatieven.	2009 / 2010	Uitvoerder, financier
De bekendheid van het sport- en beweegaanbod Bergen is groot.	Informatie verstrekken over het sport- en beweegaanbod in onze gemeente.	2009 / 2010	Uitvoerder, (mede)financier

6 Subsidies en tarieven

6.1 Inleiding

Subsidies en tarieven vormen het sluitstuk op de voorgaande pijlers. Het zijn instrumenten die kunnen bijdragen aan de realisatie van de beoogde beleidsuitgangspunten.

6.2 Subsidies en tarieven anno 2009

Subsidies kunnen alleen aangevraagd worden voor activiteiten voor inwoners van onze gemeente. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele subsidies. Binnen de subsidieverordening kennen wij een aantal vormen van subsidieverstrekking: waarderingssubsidie (m.n. ledensubsidie), exploitatiesubsidie, garantiesubsidie en een budgetsubsidie. Voornamelijk de waarderingssubsidie is hiervan het meest relevant voor sportverenigingen in onze gemeente. Binnen deze vorm van subsidie zijn er verschillen in de financiële omvang. Er is een indeling gemaakt aan de hand van buitensport, binnensport individueel, binnensport team, ruitersport (gehandicapten) en zwemmen. Op basis van deze indeling is een subsidiebedrag vastgesteld.

In onderstaand overzicht wordt aangegeven welke tarieven er in onze gemeente voor de diverse sportvoorzieningen worden gehanteerd.

Sporthal Bergen (prijs per uur)	
1/3 hal	€ 19,20
2/3 hal	€ 28,25
Hele hal	€ 40,40
Gymzalen (prijs per uur)	
Afferden	€ 13,75
Siebengewald	€ 13,75
Well	€ 16,00
Wellerlooi	€ 13,75

6.3 Visie en ambities

Subsidies en tarieven zijn voor ons geen doel op zich, maar worden ingezet als instrumenten om de doelstellingen en ambities van het sportbeleid te realiseren. De laagdrempeligheid van sportbeoefening wordt in belangrijke mate bepaald door de hoogte van de tarieven. Wij denken echter ook dat de hedendaagse sportconsument een hoge mate van kwaliteit verwacht en bereid is om hiervoor te betalen. Daarnaast willen wij binnen deze pijler ook de kansen van externe subsidieregelingen benutten en structureel verankeren.

Subsidies

Met ons beleid willen wij verschillende ambities realiseren. Wij beseffen dat we partners die hieraan uitvoering willen geven, ook moeten belonen voor hun bijdrage, daarom zal onze subsidiëring als een sturings- en waarderingssinstrument fungeren. Wij hanteren dan ook twee subsidieregelingen welke hieronder worden toegelicht.

- **Ledensubsidie**

We hanteren een ledensubsidie voor jeugdleden die woonachtig zijn in Bergen en sporten bij een sportvereniging in Bergen of in een buurgemeente. Dit betekent dat zowel sportverenigingen uit Bergen als sportverenigingen uit buurgemeenten met jeugdleden(woonachtig in Bergen) aanspraak kunnen maken op jeugdledensubsidie.

- **Stimuleringsubsidie sportverenigingen**

Sportverenigingen kunnen in aanmerking komen voor een stimuleringsubsidie. Deze subsidie is bedoeld voor activiteiten met de volgende kenmerken:

- De activiteit/activiteiten zijn in lijn met een landelijke beweegcampagne (bijv. de Nationale Sportweek).
- De activiteit/activiteiten heeft/hebben een groter bereik dan de eigen leden (bijv. buurt, onderwijs, ouderencentra) en er is sprake van een brede maatschappelijke inzet.
- Bij de activiteit/activiteiten is samenwerking zichtbaar tussen meerdere sporttakken of met andere partners die actief zijn in de wereld van sport en bewegen.

Transparante tarieven

Wij willen de indirecte subsidiëring, die verenigingen ontvangen in de vorm van gereduceerde tarieven, transparant maken. Dit betekent dat we kostendekkende tarieven hanteren waarna we vervolgens de accommodatiesubsidie in de subsidiebeschikking opnemen.

Externe subsidies benutten en verankeren

Zowel op internationaal, nationaal en provinciaal niveau komen steeds meer subsidiemogelijkheden waarvan we op het gebied van sport en bewegen kunnen profiteren. Sport als middel is heel actueel en wij zien hierin voor de toekomst nog verschillende mogelijkheden. Wij willen de externe subsidiemogelijkheden optimaal benutten en de bijbehorende projecten na positieve evaluatie verankeren.

6.4 Van nota naar uitvoering

In onderstaande schema's worden de gestelde visie en ambities concreet uitgewerkt. In de uitvoeringsnota, welke na vaststelling van de kadernota wordt opgesteld, zullen wij onderstaande actiepunten nog gedetailleerder uitwerken.

Ambitie	Wat gaan we ervoor doen?	Wanneer starten?	Onze rol
Sportverenigingen dragen bij aan het uitvoeren van het sport- en beweegbeleid.	Hanteren van subsidies als sturing- en waarderingsinstrument.	2010	Financier, uitvoerder
	Transparante tarieven hanteren.	2010	Financier, uitvoerder

7 Relatie tot programmalijnen

7.1 Inleiding

Wij vinden het belangrijk dat sport meer integraal wordt benaderd. Sport heeft namelijk duidelijke raakvlakken met bijvoorbeeld gezondheid, welzijn, economie, onderwijs, toerisme en ruimtelijke ordening. Diverse maatschappelijke ontwikkelingen vereisen een integrale gemeentelijke aanpak. Sport is de laatste jaren uitgegroeid tot dé sector die een voorbeeldfunctie vormt voor beleidsterreinoverschrijdende samenwerking. Sport wordt in toenemende mate ingezet (als middel) voor de doelstellingen die binnen de terreinen welzijn en onderwijs zijn vastgelegd. Voorbeelden zijn: de verankering van sport binnen de brede school, de nieuwe combinatiefunctionarissen cultuur-onderwijs-sport en de rol van sport bij de vormgeving van tussen- en naschoolse opvangmogelijkheden. Om sport te laten uitgroeien tot verbindingsfactor, die ook voor de lange termijn het cement vormt, moet sport verankerd worden in gemeentelijk beleid. Alleen door het voeren van een intersectoraal (sport)beleid kunnen de sociaal-maatschappelijke voordelen van sport en bewegen worden geoptimaliseerd en de directe relatie met overige sectoren worden versterkt.

7.2 Relatie sport- en beweegbeleid

De programmabegroting van onze gemeente bestaat uit een achttal programmalijnen:

1. Interactief Bestuur
2. Integrale Veiligheid en Handhaving
3. Infrastructuur
4. Economie, Toerisme en Recreatie
5. Onderwijs en Jeugd
6. Cultuur en Sport
7. Sociaal, Maatschappelijk en Gezond
8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu

Enkele programmalijnen hebben een relatie met de ambities binnen het sport- en beweegbeleid. In onderstaand overzicht wordt deze relatie aangeduid.

Kansen/ambities kadernota	1	2	3	4	5	6	7	8
Sportstimulering			+	+	+	+	+	+
Sportaanbod				+	+	+	+	
Sportvoorzieningen			+	+	+	+	+	+
Sportnetwerk								
Subsidies	+				+	+	+	

8 Evaluatie en monitoring

8.1 Inleiding

Wij vinden evaluatie en monitoring van de gestelde doelstellingen en ambities erg belangrijk. Aan de hand daarvan kan tussentijdse het beleid worden bijgesteld en kan informatie worden verkregen voor aanpassingen van ons beleid.

8.2 Meetinstrumenten

In onderstaande tabel volgt een overzicht van de meetinstrumenten die wij willen inzetten ons beleid te monitoren. Per instrument zal wordt gespecificeerd uit welke doelgroep de onderzoekspopulatie bestaat, wanneer de eerst volgende uitvoering is en welke gegevens die uit het instrument kunnen worden gedestilleerd.

Instrument en de reikwijdte	Doelgroep	Jaartal van eerstvolgende uitvoering	Gegevens over
Volwassenmonitor	185 inwoners in de leeftijdscategorie 20-65 jaar	Voorjaar 2013	• Lichamelijke activiteiten in woon-werkverkeer, tijdens werk of school, in het huishouden en in de vrije tijd. • Welke sporten beoefend worden • Hoeveel tijd er per week aan sport wordt besteed.
Seniorenmonitor	79 inwoners in de leeftijdscategorie ouder dan 55 jaar	Najaar 2012	• Lichamelijke activiteiten in woon-werkverkeer, tijdens werk of school, in het huishouden en in de vrije tijd (waaronder sport).
Sport- en beweegonderzoek	1.100 inwoners in de leeftijdscategorie 4-100 jaar	Voorjaar 2012	• Sport- en beweegpatroon • Sport- en beweegverband • Motivatie om (niet) te sporten en/of bewegen • Beweegwensen
Verenigingsonderzoek	Alle sportverenigingen in de gemeente	Voorjaar 2012	• Stand van zaken bij sportverenigingen op het gebied van ledenaantal, vrijwilligers, kader financiën etc. • Knelpunten en ondersteuningsbehoeften

8.3 Inhoudelijke toetsing en bijstelling

Met intern betrokkenen zal (minimaal) jaarlijks een evaluatiemoment worden ingebouwd om na te gaan of de realisatie van de gestelde ambities in de pas loopt. Via de reguliere overlegstructuren zullen het college B&W en de Commissie Welzijn op de hoogte gesteld worden van de stand van zaken. Daarnaast zal in het overleg met de dorpsraden de uitvoering van het beleid worden afgestemd en eventueel bijgesteld.

9 Werkbudget en personele kader

9.1 Inleiding

Bij het formuleren van sport- en beweegbeleid vinden wij de daadwerkelijke uitvoering van het beleid ook een belangrijk onderdeel. Om de uitvoering van het beleid te waarborgen is het van belang dat er realistische financiële en personele kaders gesteld worden. In onderstaande paragrafen worden deze kaders weergegeven.

9.2 Werkbudget

In onderstaand overzicht is sprake van een werkbudget. Dit budget bestaat niet alleen uit nieuw te genereren financiën, er kan ook gezocht worden naar financiële dekking vanuit andere beleidsterreinen. In de uitvoeringsnota zal het werkbudget worden gespecificeerd naar activiteiten en projecten.

Sportpijl	2009	2010	2011	2012	2013
Sportstimulering	€ 8.500	€ 47.500	€ 50.000*	€ 90.000*	€ 185.000*
Sportaanbod	€ 13.500^	€ 13.500^	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000
Sportvoorzieningen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Sportnetwerk	€ 3.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Subsidies en tarieven	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Monitoring en evaluatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 6.000	p.m.
Totaal	€ 25.000,-	€ 66.000,-	€ 62.000,-	€ 180.000,-	€ 197.000,-

* Bedrag is gebaseerd op deelname aan de Impulsregeling brede school, sport en cultuur.

^ Bedrag is gebaseerd op offerte Vereniging van de Toekomst/Verenigings Ondersteuning.

9.3 Personele kader

Het personele kader kenmerkt zich in ambtelijke- en uitvoerende inzet. Waarbij de ambtelijke inzet zich kenmerkt door het op strategisch- tactisch niveau uitvoeren van werkzaamheden gericht op het realiseren van sportinfrastructuren. Voorbeelden hiervan zijn het investeren in regionale samenwerking op (boven)gemeentelijk niveau, deelname aan Iedereen Kan Sporten Noord-Limburg en het Jeugdsportfonds bewerkstelligen, investeren in samenwerking tussen met lokale partners zoals het bedrijfsleven, monitoring van het sport- en beweegbeleid maar ook de aansturing van de uitvoerende krachten. De uitvoerende inzet kenmerkt zich door het op operationeel niveau uitvoeren en/of begeleiden van projecten en/of het in stand brengen van samenwerkingsverbanden. Denk hierbij aan werkzaamheden als het organiseren van sportieve activiteiten in de buurt, het coördineren van de sportkennismakingslessen op het onderwijs, het opzetten van de beweegkalender en het organiseren van sportieve clinics. De combinatiefunctionaris is een voorbeeld van een uitvoerende kracht.

In onderstaand overzicht is, op basis van ervaringscijfers van het Huis voor de Sport Limburg, weergegeven welke ambtelijke- en uitvoerende inzet noodzakelijk is voor onze gemeente om de gestelde ambities uit het sport- en beweegbeleid daadwerkelijk te realiseren.

Inzet	2009	2010	2011	2012	2013
Ambtelijke inzet	0,5 fte	0,7 fte	1,0 fte	1,0 fte	1,0 fte
Uitvoerende inzet	0,5 fte	1,0 fte	1,0 fte*	1,5 fte*	2,0 fte*
Totaal	1,0 fte	1,7 fte	2,0 fte	2,5 fte	3,0 fte

* Dit aantal is gebaseerd op deelname aan de Impulsregeling brede school, sport en cultuur.